

Argumenti u korist potpisivanja ugovora o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja između Hrvatske i Sjedinjenih Američkih Država

Zagreb, travanj 2018.

American Chamber of Commerce in Croatia *Američka gospodarska komora u Hrvatskoj*

Sadržaj

Uvod	3
Argumenti u korist ugovora o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja	4
Poticanje ulaganja iz Hrvatske u SAD	4
Standard SAD-a u odnosima s prijateljskim državama	4
Jednak tretman svih članica EU-a	4
Transparentnost poslovanja	4
Administrativno i financijsko rasterećenje	4
Učinkovit prijenos znanja	5
Poticanje trgovinskih i investicijskih veza	5
Tretman fizičkih osoba	5
Primjer učinka ugovora o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja	6
Preporuka	8
Zaključak	8

Uvod

Ugovori o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja (u daljnjem tekstu: ugovori o dvostrukom oporezivanju) međunarodni su ugovori sklopljeni između država, a glavna im je svrha smanjiti ili ukloniti dvostruko oporezivanje prihoda koji su rezidenti svake od tih država ostvarili u drugoj državi.

Ugovori o dvostrukom oporezivanju imaju za cilj spriječiti izbjegavanje ili utaju poreza, ali njihov stvarni utjecaj nadilazi tu svrhu: oni također pomažu u promicanju i poticanju jačanja gospodarske suradnje pomažući pri uklanjanju mogućih zapreka trgovini i ulaganjima prouzročenih preklapanjem poreznih nadležnosti. Ti se ciljevi prvenstveno postižu kroz dogovor da se, u naznačenim situacijama, ograniče prava na oporezivanje dohotka rezidenata jedne države stečenog na teritoriju druge države. Smanjene porezne stope i izuzeća variraju ovisno o državi i određenim stavkama prihoda, u skladu s uvjetima svakog ugovora o dvostrukom oporezivanju. Cilj sprječavanja izbjegavanja i utaje poreza općenito se postiže dogovorom između država koje su ugovorne strane ugovora o dvostrukom oporezivanju i o razmjeni informacija vezanih uz oporezivanje.

Sjedinjene Američke Države (SAD) imaju ugovore o dvostrukom oporezivanju s nizom država¹. Takvi su ugovori složeni, potrebno je vrijeme za njihovo sklapanje i sklapaju se na najvišoj razini vlasti. U SAD-u to je obveza Ministarstva financija SAD-a. Međutim, unatoč njihovoj složenosti i dugotrajnosti postupka sklapanja ugovora o dvostrukom oporezivanju, oni su gotovo standard u odnosima SAD-a s prijateljskim državama.

Unatoč dosadašnjim brojnim pokušajima pokretanja pregovaračkog procesa za potpisivanje ugovora o dvostrukom oporezivanju sa SAD-om koji dolaze iz Hrvatske, takvog ugovora trenutno nema. U ovom stajalištu AmCham želi predstaviti niz argumenata u korist ponovnog pokretanja zahtjeva za otvaranjem pregovaračkog postupka za sklapanje ugovora o dvostrukom oporezivanju između Hrvatske i SAD-a.

¹ Primjerice, na internetskoj stranici Porezne uprave SAD-a (IRS) nalazi se popis ugovora o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja sa 66 država na dan 16. ožujka 2018.: https://www.irs.gov/pub/irs-utl/Tax_Treaty_Table_3.pdf

Argumenti u korist ugovora o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja

Poticanje ulaganja iz Hrvatske u SAD

Trenutačna vlada SAD-a usredotočena je na povećanje izvoza (što je olakšano trenutnom niskom vrijednošću dolara usprkos rastućim cijenama nafte) i aktivno nastoji privući ulaganja. Ugovor o dvostrukom oporezivanju imao bi značajnu ulogu u poticanju ulaganja iz Hrvatske u SAD u skladu s politikom SAD-a te bi hrvatskim investitorima omogućio pravedniji pristup tržištu SAD-a. Ugovor o dvostrukom oporezivanju bio bi logičan prvi korak za privlačenje ulaganja iz Hrvatske.

Standard SAD-a u odnosima s prijateljskim državama

Može se reći da ugovor o dvostrukom oporezivanju predstavlja standard SAD-u odnosima s „prijateljskim“, partnerskim državama. Uzimajući u obzir dobre političke odnose između Hrvatske i SAD-a, nepostojanje ugovora o dvostrukom oporezivanju gotovo je iznenađujuće.

Jednak tretman svih članica EU-a

Europska unija (EU) važan je trgovinski partner SAD-a. Hrvatska je trenutačno jedina država članica EU koja nije potpisala ugovor o dvostrukom oporezivanju sa SAD-om.

Transparentnost poslovanja

Ugovor o dvostrukom oporezivanju osigurao bi mnogo veću transparentnost u poslovanju između Hrvatske i SAD-a. Trenutačno nepostojanje ugovora o dvostrukom oporezivanju u načelu prisiljava poduzeća (i fizičke osobe) da strukturiraju svoje investicije u SAD-u/Hrvatskoj kroz društva-kćeri registrirana u drugim zemljama, što smanjuje transparentnost. „Pozitivno i atraktivno porezno okruženje“ na obje strane, u kombinaciji s ugovorom o dvostrukom oporezivanju, bilo bi na korist objema zemljama.

Administrativno i financijsko rasterećenje

Osim negativnog utjecaja na razinu transparentnosti, nepostojanje ugovora o dvostrukom oporezivanju koji potiče izravne bilateralne poslovne odnose i investicije između dviju zemalja stvara dodatno administrativno i financijsko opterećenje hrvatskim i američkim društvima koja strukturiraju svoja ulaganja u SAD-u/Hrvatskoj kroz društva-kćeri registrirana u drugim zemljama. Takve će strukture u skoroj budućnosti vjerojatno postati još složenije i skuplje, uzmemo li u obzir nove EU i globalne uredbe koje od društava zahtijevaju da osiguraju „sadržaj“

poslovanja, s konačnim ciljem obeshrabrenja društava da organiziraju poslovanje u određenoj zemlji samo za potrebe poslovanja drugdje.

Učinkovit prijenos znanja

Može se tvrditi da izostanak ugovora o dvostrukom oporezivanju također predstavlja važnu prepreku učinkovitim prijenosu znanja između Hrvatske i SAD-a zbog troškova poreza po odbitku na pružanje određenih usluga i autorskih naknada te troškova oporezivanja rada. Postojanje ugovora o dvostrukom oporezivanju omogućilo bi američkim društvima izravno privlačenje hrvatskog znanja i obrnuto. Ovo je ključno pitanje za mala i srednja poduzeća, a naročito za poduzeća u IT sektoru.

Poticanje trgovinskih i investicijskih veza

Hrvatska društva koja osnivaju društva-kćeri u SAD-u podliježu saveznom i državnom porezu na dobit, a plaćanje dividende hrvatskom društvu podliježe porezu po odbitku po stopi od 30%. S obzirom na to da je stopa poreza na dobit u Hrvatskoj 12% ili 18%, kumulativna stopa poreza SAD-a vrlo je obeshrabrujuća za hrvatska društva koja posluju u SAD-u. Ovo posebno utječe na velika društva, koja su prisiljena poslovati u SAD-u putem distributera ili putem društava-kćeri registriranih u drugim zemljama. To negativno utječe na poslovanje i ulaganja koja bi se mogla dovesti u SAD.

Tretman fizičkih osoba

Nepostojanje ugovora o dvostrukom oporezivanju značajno utječe na državljane SAD-a koji rade u Hrvatskoj i obrnuto. Problem je dvojak: mogućnost dvostrukog oporezivanja/oporezivanja po višoj stopi i obveza ispunjavanja različitih administrativnih zahtjeva - kao što je ispunjavanje i podnošenje porezne dokumentacije u obje zemlje.

Nepostojanje ugovora o dvostrukom oporezivanju također značajno utječe na državljane SAD-a koji odlaze u mirovinu i primaju američke mirovine u Hrvatskoj i obrnuto.

Konačno, državljani SAD-a koji na raspolaganju imaju stan ili kuću u Hrvatskoj i/ili u Hrvatskoj provode značajan dio vremena godišnje izloženi su mogućnosti da ih Hrvatska tretira kao porezne rezidente, što dodatno komplicira njihovu situaciju čak i ako ne ostvaruju prihode u Hrvatskoj, jer su istovremeno podložni oporezivanju u SAD-u na temelju državljanstva. Ovo bi se, također, moglo jednostavno razriješiti uz postojanje ugovora o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja.

Primjer učinka ugovora o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja

U nastavku je dan primjer učinka ugovora o dvostrukom oporezivanju, uz sljedeće pretpostavke:

- Hrvatsko društvo je u 100%-tnom vlasništvu američkog društva;
- Hrvatsko društvo plaća porez na dobit u Hrvatskoj po stopi od 18%;
- U svrhu jednostavnosti, pri izračunu nisu uzeta u obzir parafiskalna davanja i eventualni drugi primjenjivi porezi;
- Hrvatsko društvo vrši tri isplate godišnje prema matičnom društvu u SAD-u:
 - Kamate i autorske naknade
 - u slučaju nepostojanja ugovora o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja kamate i autorske naknade podložne su oporezivanju porezom po odbitku po stopi od 15%, što plaća hrvatsko društvo, a samo se neto iznos nakon oporezivanja može isplatiti matičnom društvu u SAD-u;
 - Dividende
 - u slučaju nepostojanja ugovora o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja dividende su podložne oporezivanju porezom po odbitku po stopi od 12%, što plaća hrvatsko društvo, a samo se neto iznos nakon oporezivanja može isplatiti matičnom društvu u SAD-u.

U sva tri slučaja, u najboljoj varijanti, ugovorom o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja eliminiralo bi se plaćanje poreza po odbitku na kamate, autorske naknade i dividende, pri čemu bi se puni iznos mogao uplatiti američkom matičnom društvu: što bi činilo značajnu razliku u priljevu sredstava matičnom društvu u SAD-u.

Tablica 1.: Ilustracija učinka ugovora o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja između SAD-a i Hrvatske, na primjeru hrvatskog društva-kćeri matičnog društva u SAD-u (izvor: KPMG Croatia)

Hrvatsko društvo s ograničenom odgovornošću	Bez ugovora o dvostrukom oporezivanju	S ugovorom o dvostrukom oporezivanju
	USD '000	USD '000
Prihodi	1.000,00	1.000,00
Razni troškovi	-500,00	-500,00
Kamate matičnom društvu u SAD-u	-85,00	-100,00
Hrvatski porez po odbitku na kamate matičnom društvu u SAD-u, po stopi od 15%	-15,00	0,00
Autorske naknade matičnom društvu u SAD-u	-85,00	-100,00
Hrvatski porez po odbitku na autorske naknade matičnom društvu u SAD-u, po stopi od 15%	-15,00	0,00
Neto dobit prije oporezivanja	300,00	300,00
Hrvatski porez na dobit	-54,00	-54,00
Neto dobit nakon oporezivanja	246,00	246,00
Dividende matičnom društvu u SAD-u	-216,48	-246,00
Hrvatski porez po odbitku na dividende matičnom društvu po stopi od 12%	-29,52	0,00
Neto iznos	0,00	0,00
Plaćen hrvatski porez na dobit	-54,00	-54,00
Plaćen hrvatski porez po odbitku	-59,52	0,00
Ukupan iznos plaćenog poreza u Hrvatskoj	-113,52	-54,00

Preporuka

U skladu s najboljom globalnom i europskom praksom u gospodarskim i političkim odnosima te radi uklanjanja administrativnih i poreznih zapreka u bilateralnim trgovinskim odnosima između Hrvatske i SAD-a, predlažemo pokretanje pregovora o potpisivanju ugovora o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja između Hrvatske i SAD-a.

Zaključak

Primjena predložene preporuke rezultirala bi sveukupnim padom administrativnog i poreznog opterećenja kod bilateralnih ulaganja i trgovine, čime bi se osiguralo da Hrvatska i SAD postanu povoljnije zemlje za ulaganja.

Također, sklapanje ugovora o dvostrukom oporezivanju osiguralo bi da hrvatska društva, građani i investitori ne budu u nepovoljnom položaju u SAD-u i obrnuto u odnosu na društva, građane i investitore trećih zemalja.

Primjenom ove preporuke Hrvatska i SAD povećat će transparentnost i smanjiti administrativne i financijske terete prema hrvatskim i američkim društvima i građanima.

Za dodatne informacije molimo kontaktirajte:
Američka gospodarska komora u Hrvatskoj
Andrea Doko Jelušić,
Izvršna direktorica
T: 01 4836 777
E: andrea.doko@amcham.hr